№ 1022 رمضان ۱۷ سنه ۱۳۳۰ [جمعه] نومر ۱۰۲۲ آوغوست ۱۷ سنه ۱۹۱۲

وقت

۱۳۲۴ سنه محرم ۱۱ نده چیقا باشلادی.

اورنبورغده هفته‌ده ٤ مرتبه چیققان ادبی و سیاسی ترکچه غزته‌در.

غزته‌نڭ بهاسی:
یللق ۵ صوم، آلتی آیلق ۲ صوم ۶۰ ت.
اوچ آیلق ۱ صوم ۳۵ ت. بر آیلق ٤۵ ت.
بر نومری ۵ تین.
آدریس آلماشدرو ۲۸ تین.

«شورا» مجموعه‌سی
ایله برلکده، و بر مدتکه یللق ۹ صوم.
آلتی آیلق ٤ صوم ۶۰ تین.
اوچ آیلق ۲ صوم ٤۰ ت. بر آیلق ۸۵ ت.
«شورا» نڭ بر نومری ۲۵ تین.

چیت مملکت ایچون «وقت» یللق ۸ صوم. «شورا» ٦ صومدر.

ОБЪЯВЛЕНІЯ: впер. текста за 3 квадрата за строку петита 40 к., позади—20 к.

Редакція газеты „ВАКТЪ“ Оренбургъ.
REDACTION „VAKT“ ORENBOURG, RUSSIE.

صایلاولر یاقنلاشو مناسبتیله. متوفی صوڤورین. صرتلانوفنڭ أوتریلووی حقنده. بیرختولد تکلیفی تیره‌سنده. بلغاریه‌ده هیجان. صلح خبرلری.

بیره‌م تبریکلری

یوزی ۱ صومدن ۱۵ صومغه‌چه

قزانده هم اوفاده صباح کتبخانه‌سنده

اسملری ایله بولون تله‌گان کشیلرگه زاکاز باصوب بیاریله فقط ۵۰ دانه‌دن کیم بولماوی شرط. اسم ایله ۵۰ دانه‌سی ۱ صومدن ۱۵ صومغه‌چه. زاکاز بر صومدن کیم بولسه مارقه بیارو تیوش. نالوژ یاصالمی.

آدریس: Казань / Уфа } Т-ву Сабахъ

مکتبلر اوچون جغرافیا کتابلری!

دنیا	۱ نچی جزء	م. قربانعلی اثری	۳۰ تین
	۲ نچی جزء	»	۲۰ ت
مدخل جغرافیا		حارث فیضی	۱۲ ت
جغرافیای عمومی		ع. بوبی	۱۲ ت
کچوك جغرافیا		ع. بوبی	۱۲ ت
[illegible]			
مفصل جغرافیای عمومی		ونا نادیبق	٤۰ ت

آدریس: Казань, Т-ву „МААРИФЪ“

بیره‌م تبریکلری

ویزیتنی کارتچکه‌لرده، آچق خطلرده (نورلی منظره‌لر، چچکه‌لر، گالوفکه‌لرده) غایت کوب توردده، حرف وکلیشه‌لر برله آلطونلاب، عیدفطر وقربانغه مخصوص ایتماینچه ایکی بیرامگه‌ده یارارلق ایتوب بیك کوب بیرام تبریکلری باصلدی. چیت‌دن بوزلب صوراوچیغه، اسم فامیلیاسی ایل‌ده باصوب بیاریله.

بیرام تبریکلری: ویزیتنی کارتچکه‌لرده یوزی ۱ صوم، ۱ صوم ۵۰ ت. ۲ صوم، ۳ صوم، ٤ صوم. آچق خطلرده ٤ صوم ۵۰ ت، ۵ صوم ۵۰ ت، ۷ صوم.

آلدرغه آدرس: УФА, Т-ву Каримовъ, Хусаиновъ и К-о.

بر صومدن کیم هم زادانقه‌سز، نالوژ ایله نرسه بیارلمی.

معلم و معلمه کیره‌ك کشیلر دقتنه!

بزنڭ وقت غزیته‌سنده‌گی اعلانمزنی کوروب بیك کوب معلم و معلمه‌لر اورن صوراب ژورنالبزغه قید ایتولدیلر. حاضر قولبزده یوزگه قریب معلم و معلمه بار. مکتبلر آچلور وقت یته. صوڭغه قالورغه تیوشلی توگل. معلم و معلمه کیره‌ك کشی «یول کتبخانه‌سینه» مراجعت ایتسون. تله‌گان کشیگه ایرلی خاتونلی معلم و معلمه، تله‌گان کشیگه یالغز معلم، یالغز معلمه بیره آلامز. معلملرنی بیرگانده اورنینه کوره قاراب بیرورگه اجتهاد ایته‌چکمز. خبرلشور ایچون ۷ تیننلك مارقه صالولری لازمدر.

آدریس: Казань „ЮЛЪ“

شرق کتابخانه‌سی
صاحبی: احمد اسحاقی
اورسق شهرنده
تأسیسی ۱۹۰۶

۹۱۲ نچی یلغه مخصوص مفصل «اسامی الکتب» ۱۰٤ صحیفه‌ده باصلوب چقدی. بوش بیارلور. کتابلرغه پوچته مصارفی آلوچیدن.

آدرس: Орскъ, Оренб. губ. Ахмеду Исхакову.

التاج المرصع بجواهر القران والعلوم	۶۰ تین
التربیة الحدیثه مصور (مهم کتابدر.)	۱ صوم ۵۰ ت
تفریح المهج بتلویح الفرج	۱ صوم ۳۰ ت
حسن الاسوه بما ثبت من الله و رسوله فی النسوه	۱ صوم ۵۰ ت
الدین فی نظر العقل الصحیح	۵۰ ت
سر تقدم الانگلیز السکسونیین (شایان استفاده بر کتاب)	۲ صوم ۵۰ ت
فلسفة الاسلام و مدینة القرآن	۱ صوم ۳۰ ت
محاورات المصلح والمقلد («المنار» صاحبی شیخ رشید رضا اثری)	۷۰ ت
محصل افکار المتقدمین و المتأخرین للرازی	۱ صوم ۳۰ ت
النشر الزهری فی رسالة النسر الدهری	۵۰ ت
ایثار الحق علی الخلق لمحمد بن المرتضی الیمانی	۲ صوم ۵۰ ت
التحقیقات الاحمدیه فی حمایة الحقیقة المحمدیه	۳۵ ت
جواهر النصوص فی حل کلمات الفصوص ایکی جزء بر جلدده	۲ صوم
غذاء الالباب لشرح منظومة الاداب للسفارینی ایکی جلد	٤ صوم
لوامع البینات شرح اسماء الله و الصفات	۹۰ ت

عید یته، اونتوب آلدرمی قالماگز؟

ایك صوڭ موداده، کیله‌چك عید اچون نفیس و مانور حرفلر ایله تبریك کارتچکه‌لری باصلوب چقدی. مودا گر اچون بهالری غایت درجه‌ده آرزان، چه‌چکه‌لی آتکر بتکه‌لردن، اورنبورغ منظره‌لرندن وغیر یاردن عبارتدر. زادانکه‌سز بیارلمی، پوچته مصارفی آلوچیدن، زادانکه‌غه پوچته مارکه‌سیده باری.

آدریس: Оренбургъ, Книжный магаз. Х. М. Хусаинова

اسحاق آرسلانوف شرکتی‌نڭ

صابون هم گلیتسیرین حاضرلی طورغان زاودی قزانده

یایچنی دوخاۋای، توالیتنی، و اوزگه صابونلر.

پریس - کورانت صوراتوچیلرغه بوش

Казань, Т-ву И. Арасланова.

توکلرنی کیتارو ایچون برنچی دوا

Депилаторій Доктора Э. Ф. ГРАХЕ въ Казани

توکلرنی کیتاروده باشقه دوالرغه قاراغانده بیك کوب آلده بولغانی حالده بونڭ حقی کریمی ایله برگه بانقه‌سی ایکی صوم.

у Ф. Х. ГРАХЕ въ Казани.

۱۹۱۳ نچی سنه اوچون
زمان کالینداری

شرف‌الدین شهیداللین‌نڭ زمان کالینداری باصلوب چقدی. مکارجه ارمینکه‌سنده، غالاونی اسکلادی پالنیکف نومره‌لری آستنك ورثه‌سینه کتبخانه‌سنده، باشقه شهرلرده هر مسلمان کیبتارنده پیرمده آگافوروفلرده صاتلمقده‌در. مندرجه‌سندن بعضلری ۱۹۱۳-۱۳۳۱ سنه‌لر ایچون تقویم علم هیئت خبرلری هر کمگه هر کونده کیره‌کلی پوچته تیلغراف پاراخوت تیمر یول خبرلری، روسیه تیمر یوللری آره‌سنده چاقرم حسابی، استاتیستیکی خبرلری، روسیه‌ده شهرلر و بیسته‌لر، صودیبنی ایزدیرژکه تاتاربیوس تاکسه‌سی ڤاوزگه‌لر، صودنڭ وعده‌لری، مالیه‌سودا و تجارت حقنده‌غی معلوماتلر، گاسودارستوننی اسبریگانیلنی کاصه‌لر پوشلینه هم اصبورلر، پراپورتسیونالنی گیرباوای اصبور، پرامیصلاوای نالوك، اش کاغدلرینڭ فورماسی. ادیبلرمز: عبدالعلام فیضخانف عین‌الدین احمرف هادی آطلاسف عبدالرحمن عمرف، فاتح مرتضین میرزافتح علی آخوندف فاتح امیرخان. شاعرلرمز: عبدالله طوقایف ظریف بشیری عبدالمجید غفوری نجیب دوماوی. طبی معلومات، تیتانیك پراخودی‌نڭ هلاکتی، کسوف وخسوف، ٦۵ رسم هم پاتریت و باشقه‌لر. بهاسی ۲۰ تین. پوچته برله ۲۸ تین. کوبلب آلوچیلرغه اسکیدکه.

آدریس: Казань, Н-цы Ш. Хусаинова.

ایر هم خاتون تش دوقتورلری

ر. ای. پیلمان.

تشلرنی تازارتا، دوالی، سیمنت، کموش، آلتون هم باشقه‌لر ایلن یامی، تشلرنی برده آغرتدرمای صوورا، قاوچوك یاکه آلتون اوستنه‌تویا، آلتون کارونکه، شتفتوی هم پلاستینه‌سز تشلر یامی. حقلری عادتدن طش بولماغانغه فقیر خلق ایچون وگغایلی. شاکردلر هم حکومت اوچریژدینیالرنده خدمت ایتوچیلردن یارم حق آلونه‌در. قبول ایته ایرته ساعت ۹ دن ۷ گه‌چه، یکشنبه کونلرده ۹ دن ۵ گه‌چه فقیرلرنی یکشنبه کونلرده ۹ دن ۱۲ گه‌چه بوشلای قاری.

آدریس: اورنبورغ پیراوسکی اورام پیترا‌پاولفسکی اورام چاتندن ۲ نچی. بالاشف یورطی

تش دوقتوری واریس
نڭ تش دوالاو کابینیتی

آغرولرنی قبول ایته هر کون ایرته ۹ دن کیچ ۸ گه‌چه تیز کیره‌ك بولغانده دائم قبول ایته. آغرو تشلرنی، آغز اچلرینی دوالی. هر تورلی روشده تشلرنی آلتون یاکه فارفور ایله یامی، صنعی تشلر آلتوندن یاکه کاوچوكدن یاکی زاغرانیچنوی میتوده قویا. تشلرنی آغرتدرمای صوورا. حقلر فقیر خلق ایچونده کوچ یتارلك اوچوز. تش ۲ اماو بر صومدن باشلاب. قبول ایتو ۵۰ ت. کیڭاش بوشلای. پیروفسکی اورام غاستینا دوورسکی چاتی‌زلغاروف یورطی دوقتور آرخانگیلسکی یورطنه قارشی.

۱۹۰۳ سنه‌دن بیرلی تجربه ایله مشغولدر. خاتونلرنی خاتون تش دوقتوری قاری.

دوقتور غ. گ. میشکین

آئوشیرقالق وجراحلك ایته (بالالرنی سنتلی)، خاتونلر، ایچ، بالا، وینریچسکی آغرولرنی قاری؛ چچك، ماللق، دفتریت هم اسقارلاتینندن صوورتقه‌لر صالا، آشنج چاقده تونله‌ده بلرا هم اویازگه‌ده. چغا. گریشکوفسکی اورام نیپلیوفسکی قادیتسکوی کورپص یاققنده دالغووی یورطی. قبول ایته هر کون ایرته ساعت ۸ دن ۱۱ گه‌چه. کیچ ۵ دن ۷ گه‌چه. یکشنبه کونلرده ساعت ۱۲ دن ۲ گه‌چه. آشنج بولسه هر وقت‌ده قبول ایته.

تیلیفون نومر ۲۲۵.

یاڭی
آچلغان تش دوالاو کابینیتی.
تش دوقتوری
ڎ. ای. کروچکویچ

تشلرنی دوالی، پلومبالی، آغرتدرمای صوورا. کیڭاش بوشلای.

پیتراپاڤلسکی اورام آرتیلیریسکی تغرق ایله پریابراژینسکی اوراملر آراسی دوقتور فیش یورطنده. قبول ایته: هر کون ایرته ۱۰ دن ۲ گه‌چه، ٤ دن کیچ ۷ گه‌چه.

احمد بای

ایکنچی کره باصلوب چقدی

[illegible]لغان احمد بای، [illegible] هم متوفیلر رسمندن باشقه، برنچی طبعنده وعد ایتدکمز مرحومنڭ ایسکی کاغدلرندن آلوب روسچه تاتارچه امضالرینی درج ایتدك. حقی ایسه بورنغیچه ۲۵ تین، پوچطه ایله ۲۹ تین.

اثر: رضاءالدین بن فخرالدین

Оренбургъ, контора ред. газ. „Вактъ“.

سیبیرده برنچی مرتبه چققان تاتارچه ملی

„سیبیریا“

غزیته‌سنه مشتری دفتری آچلدی [illegible] ... شهر و اول ... آرتسده. فنر و معارفنڭ طارالوینه، آلارنڭ طورمشاری یاخشروینه، اخلاقلری توزالوینه خدمت ایتونی اوزینڭ ایڭ برنچی وظیفه‌سی ایتوب طوتادر. „سیبیریا“ مسلمان قز خاتونلری احوالینڭ یاخشروینه اجتهاد ایته‌رك هرنومرده قز خاتون دنیاسندن بحث ایته. بوندن دولڭده ایته‌چکدر. „سیبیریا“ اوزینڭ اوقوچیلرنی روس، تورك وتاتار ادیبلری، ڤاوغ کشیلرنڭ طورمشلری. دنیانڭ مهم واقعه‌لری، سودا وهنرگه عائد معلوماتلر ایله طانوشدراچقدر. „سیبیریا“نڭ پایتخت ومشهور شهرلرده، گیرمانیا، ترکیه، یاپونیا وآمریقادن یازوب طوروچیلری بولغان کبك بوسنه مشهور محررلردن دائما یازوب طورورغه وعده آلنمشدر. „سیبیریا“ غزیته‌سی تیزدن آطناغه ایکی مرتبه چغا باشلایاچقدر.

غزیته‌نڭ یللق بهاسی بش صوم، آلتی آیلغی ۲ صوم ۵۰ تین، ۳ آیلی بر صوم ۲۵ تین، بر آیلغی ٦۵ تین‌در. طوم خلقی، امام‌لر، معلملر هم شاکردلر ایچون یللغی دورت صوم، یارتی یللغی ۲ صوم، اوچ آیلغی بر صوم، بر آیلغی ٤۰ تین. چیت مملکت ایچون یللغی سیگز صوم. آیرم نومری طومده ٤، باشقه یرلرده ۵ تین.

روسچه آدریس: Томскъ, редакція газеты „Сибирія“.
فرانسوزچه: Russie Fomsk, redaction „Siberie“.

ملت کتبخانه‌سی

عربچه بر سوزنڭ معنی‌سینی چنلاب بلور ایچون «صاف عربچه» یاکه «عربچه - عثمانلیچه» یازلغان کتابلار ایله باش‌واتوب ساعتلرچه‌عمر اوزدررغه کیرك ایدی. بوکونگی هر بلردن ایشدلگان، غزیته وژورناللرنده کورنگان سوزلر ایچون بعضا اونار، اونبیشار جلدلی لغت کتابلارن آقتاروبده، مقصود تابولمی قالا ایدی. زیرا یاڭا مطبوعات عربیه ومحاوره‌لرنده بولغان بیك کوب لفظلر لغت کتابلرنده رأسا یازلماغان ایدی. عربلرنڭ ایسکی و یاڭی لغتلرینڭ چاط تاتارچه ترجمه‌لرینی تابونڭ آغرلغی مدرس، معلم و شاگردلرمزنڭ هر قایوسن ایزگان و کوڭللرینی رنجوتکان ایدی. «ملت»

مصارفی ایله باصلمقده

«المفید»

نامنده عربچه - تاتارچه لغت

کتبخانه‌سی بونی اعتبارغه آلوب عموم اوچون برخدمت ملیه اولسون قصدینه بناء ادبیات عربیه متخصصلرندن طاهر افندی الالیاسی جنابلرینڭ «المفید» نامنده عربچه - تاتارچه لغت کتابینی باصارغه باشلادی. بو کتاب، ایك قسقه وآچق تاتارچه بیان ایله ایللی مڭدن آرتغراق ایسکی ویاڭی لغتلرنی جامع اولوب حیوانات، نباتات وبعض مصطلحات علمیه‌نی روس حرفلری ایله روسچه‌غه‌ده ترجمه قیلغاندر. «المفید»نڭ قدر وقیمت ادبیه‌سی بر دفعه قولغه آلو ایله ظاهر بولاچقدر. باصلوب تمام اولغاچ آیرم اعلان ایدلور.

کتبخانه‌لرمز قزانده، استراخانده، اوفاده هم مینزه‌له‌ده اولوب، آدریس:

Торговому Дому „Идрисовъ, Галеевъ и К-о“

اورنبورغ گوبیرناطوری طرفندن اعلان

چوما زحمتی بله‌ن کوره‌شو و آنڭ یوغوودن صاقلانو تدبیرلرن ایته‌ر ایچون فرمان پادشاهی ایله تأسیس ایتلگان کامیسیه، روسیه پورتلرندن بیروتکه هم‌ده حجاز اسکله‌لرینه بارا طورغان حج پاراخودلرینڭ، معین وقتقه باروب بیتولری کیچکمه‌سون ایچون، کیتو وقتلرن بولای تعیین ایتدی:

بیروتکه بارا طورغانلر ۱ نچی اوکتابرگه حدلی، جده‌گه بارا طورغانلر ۱۱ نچی اوکتابرگه حدلی کیته‌رگه تیوش. اگرده قارا دیڭگز پورتلری ترکیه حکومتی طرفندن چوما هم خالبرادن پاك طانلسه‌لر بو مدت کیڭایتلر: بیروتگه کیته طورغان پاراخودلرغه – ۱۳ نچی اوکتابرگه، جده‌گه کیته طورغانلرغه – ۲۳ نچی اوکتابرگه حدلی.

شونڭ ایله برابر، کامیسیه آدیسا، سیواستوپل، فیدوسیا، باتوم آرقلی حجازغه باروچیلرنڭ اشبو پورتلرغه کیلو وقتلرن، اگر بیروتگه بارسه‌لر ۳۰ نچی سینتابردن، اگر جده‌گه بارسه‌لر ۱۰ نچی اوکتابردن قالماسقه تعیین ایتدی. کامیسیه‌نڭ بوقرار و تدبیری مسلمانلرغه اعلان قیلنه‌در. بوندن مقصد: حج پاراخودلرینڭ ترکیه قرانتینلرنده‌غی طوقتالو، کیچگولری بله‌ن‌ده حاجیلرنڭ حج وقتنه کیچکمی باروب بیتولرینه امکان بولسون ایچون.

اورنبورغ گوبیرناسنده تاتار تلنده چغا طورغان باشقه غزته‌لرنڭده اوشبو اعلاننی کوچروب باصولری اوتنله‌در.

گوبیرناطور وظیفه‌سن اوته‌وچی ویتس گوبیرناطور: بارون تیزینغاوزین.

«شورا»

مجله‌سینڭ ۱۶ نچی عددی باصلوب چقوب اوشبو نومر «وقت» ایله جمله مشتریلرینه بیارلدی.

مندرجه‌سی:

عرب لغتی وآنڭ عالملری. وهابیلق ووهابیلر - صامری. حیوانلر آراسنده - م. غفوری. تعدیل احوال انسان وقرآن - امام ومدرس سرورالدین. دوماقارنی بترو چاره‌لری - مترجم غ. ر. حسین فیضخانوفنڭ ترجمهٔ حالینه عائد اربیرلر - احمد زکی ولیدی. تورك عالمی - احمد آغایوف. محترم ذ. الخانفغه - امام عبدالرحمن نیازی. تربیه وتعلیم: «ابتدائی مکتبلرده اوقوتو» - یوسف شرفی. «مشق اویره‌توچیلرگه یولباشچی» - معلم حسن علی. «اوتکان زمان هم حاضرده معلملر» - آخوند المسعودی «طرویسکی‌ده مدرسهٔ محمدیه پروغرامی حقنده» - ناراضی. مراسله ومخابره: بیروت، سمبر هم ڤولغا اوستندن. اشعار: «یه‌ملی جای» هم «أیده ملت». ادبیات «نکار» - آرتق. حکایه: «تاریخ‌نڭ قارانغو صحیفه‌لرندن» - محمدطاهر بایتوگالوف.

اورنبورغ . آوغوست ۱۷

اورنبورغ ولايتنده آلپاوتلردن وشهرلرده‌گی برنچی ایکنچی کوربه‌لردن

صایلاولر یاقنلاشو مناسبتیله .

دوما صایلاولرینه قاتشو حقینه مالك بولغان کشیلرنك حسابلری نشر ایتلدی ایندی. بز حاضرگه بونلرنك صانی و مسلمانلرنك نیندی نسبتده بولولری حقنده آیرم حساب بیرمیچه صایلاو وقتلرنده مسلمانلر نیندی اورن طوتا آلاچقنی کورسه‌توب کیته‌چکمز.

اورنبورغ شهر خلقندن صایلاناچق ۷ ۋیبورشیقدن ایکیسی مسلمان بولو-مسلمانلرنی آیرم کوریه یاصاو ایله - تأمین ایتلمشدر. بو، مسلمان ایز بیراتللرنك صانلرینه مناسب دیورگه یاری. بهودلر مسلمانلر آراسنده یورتیله . ملی آیرما یاصالماغانده اورنبورغ مسلمانلری اوچ اورن آلور ایدیلر. ایکنچی کوریه روسلردن حربیترورلر اوته‌چکدر. برنچی کوریه‌دن صایلاناچق اوچ روس ۋیبورشیق، اوزغان صایلاوده اوکتابریستلر ایدی. بونسنده پارتیه‌سز ترقیپرورلر بولو احتمالدر. اورسکی وطرویسکی شهرلرنده‌گی روس ومسلمان ایز بیراتللرنك صانلرن تیکشرگانده بو شهرلردن برر مسلمان کیتررگه یول باردر. بونلرده مسلمانلر آیرم طوتولماغانلقدن ایکنچی (روس) ۋیبورشیق صایلاوغه‌ده مسلمانلرنك زور تأثیری بولور. یول باشچیلری بولوب مسلمانلری اجتهاد ایتکانده ۋیرخنورال وچیله‌بی شهرلرندن‌هم مسلمانلر ایچون مطلوب کشیلر صایلاتو ممکندر. مسلمان ایز بیراتلاری کوب بولماسه‌ده الـکگی صایلاولرنك برنده چیله‌بی‌دن ذاکر افندی‌علیفی‌نك ۋیبورشیق بولا آلدیغی معلومدر. بو کورسه‌تلگان ۋیبورشیقلرنك ۱۲ سی ترقیپرورلر بولو بیك امیدلیدر. لکن بو بیك آز. بتون ۋیبورشیقلرنك بیشدن بری دیمـ...ك [ۋیبورشیقلرنك بارسی ٦٥ بولا] .

اورنبورغ، ۋیرخنورال و اورسکی اویازلرندن‌برنیچه باشقرد-ۋیبورشیق کیلاو کوتیله . کریستیان و قزاچیدن صایلاناچق ۋیبورشیقلرنك مسلکلرن بلوب بولمی. اگر محلنده تأثیر اجرا ایتلگالمسه بونلرنك ترقیپرورلر ایچون بیگوك مطلوب کشیلر بولماوی‌ده احتمالدر.

بوگاچه ذکر ایتلگان کشیلر همه‌سی ترقیپرور بولسه‌لر بیله - صایلاونی اوزلری تله‌گانچه ایتوگه یعنی ترقیچی روسلر ایله مسلمانلرنی صایلاتوغه مقتدر بولا آلمیلر. چونکه ولایتده‌گی ۋیبورشیقلرنك ایك کوب قسمی آلپاوتلردر. بر اورنبورغ اویازندن گنه ۱٦ آلپاوت ۋیبورشیق صایلانا. باشقه اویازلرندن هم ٤ - ۸ آراسنده. اگر ۋیبورشیقلر جیوننده مسلمانلر وترقیپرورلر کوبچیلك تشکیل ایتسونلر دیولسه حاضرده‌نوك شوشی فرقه‌گه‌زور اهمیت بیر و تیوش بولادر.

اورنبورغ اویازنده ۹۵ زور آلپاوت وبرقدر واق آلپاوتلر بار. زرو آلپاوتاردن ۱۰ ای صایلاو حقینه مالك مسلمانلر. (بایتاق مسلمانلر خطاء کرتلمی قالغانغه اوخشیلر). بو فرقه جیونلرینه، اوتکان صایلاولرده مسلمانلر قاتشمادیلر و آندن گل اوگلر - اوکتابریستلر اوتدیلر. حالبوکه‌شول‌اون مسلمان‌صایلاوچی کیلسه‌لر هم اسپیسقده‌غی - آدواقات غارا - دیتسکی کبی - ترقیپرور عنصرلر باشدن کوربلوب قویولسه مذکور گروهدن بر ایکی مسلمان وبرنیچه ترقیپرور روس اوتکاروگه امید طوادر.

طرویسکی اویازنده‌گی آلپاوتلر جیوننده‌ده شولایوق. بونده‌طرویسکی مسلمان بایلری - تله‌سه‌لر - اوزلری صایلانا وروسلردن ده مطلوب کشیلرنی‌گنه صایلاتا آلاچقلر.

ۋیرخنورال اویازنده‌گی ۱۳ آلپاوتدن بوگاچه آراده بردن بر مسلمان بولغان محمد صدیق افندی مرتاضین کیله ایدی.

باشقه اویازلرده آلپاوت مسلمان یوق دیورلکدر. اورسکی اویازنده‌گی آلپاوت مسلمانلردن بعضیسی بارا آلماباچقلر، بعضیسی مثلا برادران حسینوفلر، فیض‌اللینلر حسابقه کرتلمی قالغانلر.

اورنبورغ وطرویسکی اویازلرنده‌گی مسلمان آلپاوتلر بر بیله‌وچیلر اسپیزدینه قالمی باروب اتفاق ایله حرکت ایتسه‌لر یاگا صایلاولرده ترقی طرفدارلری جیگو هم اورنبورغدن صایلاناچق ٦ دیپوتات اورنینك ایکیسن مسلمانلرغه آلو تأمین ایتله‌چکدر.

اورنبورغ اویازنده شوشی آلپاوتلر بر بیله‌وچیلر اسپیزدینه کیله آلالر: سلیمان محمدشاکر اوغلی رامییف، میرحیدر احمروف، عبدالله بافایف، محمد باقی عبد الجلیلف، محمدصادق‌عبدالرفیقف، حمیدالله وسلیم‌گرای انقولفلر، عزیز الله کیدراچوف، حسن جان مرادف، جهانگیر اورازبایف (اسپیسقده اسم وفامیلیه‌لری بلکه خطاراق یازلمشدر). بوندن باشقه دخی بر نیچه مسلمان آلپاوت بولورغه تیوشلی ایدی. نیکدر کرمه‌گانلر.

ترکیه خبرلری

(چ. آ. ت.)

استانبول - پوچته‌وتیلیغراف مینیستر لگینه صبری‌بك قویلدی. بو کشی سلطان عبدالحمیدنك مالیه مینیستری بولوب‌طورغان ایدی. باب عالی عثمانلی بانقندن ۱½ میلیون پارم لیرا [۱۳میلیون صوم] آقچه بورچقه آلادر.

ۋیانه - «ن. ف. پرسه» غزته‌سی مخبرینه آرناود باشلقلرندن‌مشهور اسماعیل کمال بك دیمشدر:

«آرناودلر ترکیه‌دن آیریلورغه تله‌میلر. چن‌کوکللرندن اوزلرن‌عثمانلی دولتینك غرژادانلری صانیلر. حاضر آرناود حرکتی بتدی. لکن اگر عکس الحرکه... ابلانسه آنلر ینه‌دن قوتله‌نوب قوزغالولر»

«طنین» غزته‌سی - انقلاب وقتنده طوقتالغان «طنین» غزته‌سی ینه‌دن چقا باشلادی. غزته حکومتدن: «خلقدن قاچروب آرناودلر ایله یاشرن معاهده یاصادیغکزنی اقرار ایتکز!» دیب طلب ایته.

وقفلر مینیستری - حلمی پاشا طرفداری بولغان وقفلر مینیستری توفیق پاشا اورنندن چقاچق. اول یاش ترکلر بلن طاتولاشو یاقلی ایدی.

غزته‌لر غازی‌مختار پاشاغه، اگر یاخشی مینیسترلر جیا آلماسه استعفا قیلورغه کیگاش بیره‌لر. غازی مختار پاشا «سلطان میگا خاقنی جبرله‌میچه هر فرقه‌نی برتیگز کوروب صایلاولر یاصارغه قوشدی. شونی اوتکاروب یاگا مجلس مبعوثاننی آچقانچه یعنی سلطان امرن بتکرگانچه اش‌باشندن کیتمیم» دیمشدر.

کامل‌پاشا - کامل‌پاشا «طنین» محررینه: «غازی مختار پاشا استعفا قیلسه‌ده صلح عقد قیلنمی طوروب مین‌صدر اعضالکنی قبول ایتمه‌یه‌چگم» دیمشدر.

بیرختولد تـکلیفی تیره‌سنده

(چ. آ. ت)

بوده‌پشت - مجار غزته‌لری بالقان اش لرینه فوق‌العاده زور اهمیت بیره‌لر. کوبسی: «بیرختولد‌تکلیفی آوستریانك‌بالقانغه‌تجاوزی حرکت باشلادیغن کورسه‌ته، بوحرکت روسیه گه قارشی‌در، روسیه و ایتالیا حکومتلری بولغانچق صوده بالق طوتار ایچون قاراطاغنی قوطورتالر، ماکیدونیاده اختلال حاضرلیلر، آوستریا حکومتی بوگا صالقن قان بلن قاراب طورا آلمیدر» دیلر.

«ۋیلاغ» غزته‌سی فرانسیه مطبوعاتینك «آوستریا بالقانده صوغشورغه تلی» دیگان فکرلرن توبلی وراست کوره؛ باشقه غزته لرده «بیرختولد شوپشه اویاسن طوزغتدی ایندی؛ بالقان اشلری شـوندی درجه‌گه یتدی‌که؛ نزاکتلی تعبیرلر وسیاسی نوطه‌لر اورنن قورال طوتاچقدر».

بعض غزته‌لر بالقان اشلرنده آوستریا اوزی عیبلی بولغانلقنی سویلیلر. مثلا «پیستر ناپلو» غزته‌سی: اگر آوستریانك بالقانغه تجاوزینه روسیه بی طرف شاهد بولوب‌غنه‌طورا آلماسه بتون‌یاورپادولتلری آراسنده صوغش چقاچقدر»دی. «نیپیژ اۋا» غزته‌سی: «آرناود اختلالی قاتولیك آرناودلر آراسنده نفوذ صاحبی بولغان آوستریا حکومتینك‌تلك‌وقوطقوسی ایل‌اشلنمشدر»دی.

بیرختولد تـکلیفی وبلغاریا

بلغاریا حکومتی بیرختولد تکلیفینه قوشیلورغه بولغان. بلغاریا، بیوك دولت وکیللری آراسنده، بالقان‌اشلری‌حقنده‌بولاچق مذاکره مجلسینه‌اوزندن‌ده وکیللر کرتورگه‌بتون‌کوچی ایله طریشاچقدر. روسیه، انگلتره، وفرانسیه بلغاریانك بوطلبن یاقلارلر دیب امیدی بار.

«**نوۋیه ۋریمه**» غزته‌سی بوغاربدن تلقین قیلنوب یازغان بر مقاله‌سنده: ماکیدنیا ملتلرن حمایه ایچون مذکور مجلسکه بلغارلردن طش، صربیه، قاره‌طاغ ویونانستاندن ده وکیللر کرتلونی طلب ایته.

بیرختولد تکلیفی وترکیه مطبوعاتی

ترکیه خارجیه مینیستری «نورادونگیان» (ارمنی) آوستریا ایلچیسینه: «ترکیه خلقی بیرختولد‌تکلیفن‌شول‌قدر یاراتمیچه‌قارشولادی‌که باب‌عالی آنی قطعیا اعتبارگه آلمایه‌چق واوز اوزندن بتکان صاناباچقدر» دیگان. ترك مطبوعاتی بیرختولد تکلیفن بیك شدتلی تنقید ایته، مثلا «طنین» غزته‌سی یازادر:

آوستریانك باگا تشبثی نیندی‌گنه شکلده بولسه بولسون، اول ترکیه‌نك اچکی اشلرینه مداخله‌در، دوستلریمزنك - آوستریا لیلرنك «آفتانومیا» دیگانلری ترکیه‌نی ... بیر ... یاش ترکلر ... باشندن توشکاچ‌گنه مذکور مسئله‌نی کوتاررگه قیوچیلق ایتدی. حاضرگی قابینیت‌نك آرناودلرغه باش ایو سیاستی، آوستریاده، آرناودلقنی ایکنچی «بوسنه وهرسك» یاصاو امیدن‌طوغدردی». دخی‌بر مقاله‌سنده: «عثمانلی ملتی وطننی قوتقارو ایچون هر بر فداکارلقغه حاضردر؛ شول سببلی بیرختولد تکلیفندن تشویشکه توشو تیوش توگل»دی.

بیرختولد تکلیفینه ترکیه‌نك جوابی

ترکیه حکومتی غراف بیرختولدنك بیوك دولتلرنی ترکیه اشلرینه مداخله‌گه‌اوندوینه آچقدن آچقه پروتیست یاصارغه قیماسه‌ده، چیتلرنك کیلوب قصبلووینه رضالق بیرمه‌یه‌چگن بلدرمشدر. مثلا: روسیه‌گه و باشقه دولتلرگه بیبارگان نوطه‌سنده: «آوستریا حکومتی باشقه‌لرنی، باب عالی‌طرفندن اجرا ایتله‌چك عدم مرکزیت سیاستنه یاردمله - شوگه اوندی، حالبوکه ترکیه عدم مرکزیت سیاستن، خلیفه‌نك‌بتون اعتبارن توشروچی بر اش وترکیه ایچون مهلك بر یول صاناب قطعیا آگا کرمیه‌چکدر. شول سببلی آوستریا تکلیفی بزنی حیرتکه توشوردی» دیمشدر. بو جواب ترکیه‌نك ماکیدونیاغه آفتانومیا بیرو حقنده‌غی کیگاشلرگه قولاق آصمایاچقن، عدم مرکزیت سیاستنه‌کرمیچه باش ترکلر بولندن باراچقن کورسه‌ته‌در. ترکیه حکومتی همان‌ده: «آرناودلر ایله ماکیدونیالیلر آفتانومیاغه محتاج توگللر. آفتانومیا مسئله‌سن چیتلرگنه قابارتا»دیگان فکرده طورادر.

باب عالی‌نك بـو طریقه بیرختولد تکلیفن قبول ایتمه‌سکه تله‌وی سیاسی دائره لرده زور تأثیر حاصل ایتدی.

ایکی بیوك دولت ترکیه یاقن طوتوب بیرختولد تکلیفینه قارشی طورغانلق بلندی. آنلرنك‌کیری طوروی سببلی بیوك دولتلرنك بالقان اشلرینه مداخله و ترکیه‌نی سوتو حقنده کیگاشلری یاصالماباچقدر. باری هر بر دولت ترکیه، قاراطاغ وبلغاریاغه «طنچ طورکز!» دیب کیگاش بیرو ایله‌گنه قناعتلانه‌چکلر.

«ر. س.»

بلغاریاده هیجان - بلغاریانك همه قصبه وشهرلرنده ماکیدونیالی ترکیه‌دن آیرو ایچون «قوتقارو کامیتیتی» تشکیل ایتلدی. بونلردن ٤۰۰ وکیلی «صوفیه» شهرنده‌اسیزد یاصادیلر. ماکیدونیا اختلال جمعیتلرندن‌ده کشیلر بار ایدی.

اسیزد قرارنده: «استانبول قونفره‌نسنك وره‌ۋه‌ل مـلا قاتنده ماکیدونیا خلقینه کیك حقوقلر بیریله‌چگی وعده‌قیلنغانلقنی، ترکیه‌ده مشروطیت باشلانودن صوك بلغارلرنك حالی‌ناچارلانغانلقنی وبیرختولد تکلیفی ایله ماکیدونیانك تمام آزاد ایتلووی کیچکدریله چکنی‌بیان ایتکان وبلغاریا حکومتی بتون عسکرن قورال آستنه جیسون‌ده بیوك دولتلردن «ماکیدونیاغه‌تمام‌آفتانومیابیرلسون، باشلرینه خریستیان گینیرال گوبیرنا تورلر قویولسون، کیك‌حقوقلی‌مجلس‌مبعوثانلری‌وملی عسکرلری‌بولسون»دیه صوراسون»دیگانلر.

اگر بلغاریاحکومتی بتون بلغاریاملتی نك بوتله‌گن تیزآره‌ده قبول ایتوب میدانغه کیترمه‌سه خلق اوزی «قوتقارو صوغشی» اعلان ایته‌چك ایمش.

ترکیه - قارا طاغ چیگند

پره‌زره‌ن - «برانه» یاننده صوغش دوام ایته، قاراطاغلیلر ترك پاترولدن طوتوب آلوب کیته‌لر. (چ. آ. ت.)

ترکیه - ایتالیا صوغشی

(چ. آ. ت.)

استانبول - «بیروت» لیماننه ٦ ایتالیا صوغش کیمه‌سی کیلوب کردی.

صلح حقنده

روما - ترکیه حکومتی طرابلس وکیرناییقانی اوزی ایچون یوغالغان حسابلی... ایتالیا قابینیتی‌ده بو ولایتلرنك بالفعل ایتالیا قواینه کروب رسمی جهتدن ترکیه تحت حاکمیتنده بولووینه رضا بولا ایندی. شول سببلی ایتالیا حکومت دائره‌لرنده، صلح‌یاصالو بیك ممکن کوریله‌در. لکن صلح ایچون ترك عسکری طرابلسدن آلینو شرط ایتله. آطه‌لر دیگرنده ایتالیا طرفندن آلنغان آطه‌لر حقنده‌غنه بر آز اوگغایسزلق چغادر. چونکه ایتالیا بو آطه‌لرنی ترکیه‌گه طوب طوغری قایتاروب بیروگه رضا بولمی، بلکه اوزینك عسکرن ترکلر ظلمندن قوتقاروچی دیه حرمتله‌ب قارشی آلغان محلی خلق (روملر) ایچون‌فائده‌لی شرطلر قویا (آنلرغه‌آفتانومیا بیریلونی طلب ایته).

آطه‌لرده‌غی روملر

بر قوم - ترکیه‌نك سیسام آطه‌سنه انگلیز وفرانسوز صوغش کیمه‌لری کیلدی. سیسام آطه‌سنه باروب آنی یونانغه قوشولغان اعلان ایتو ایچون کرید آطه‌سنده کوگللی بر فرقه توزولگان ایکن. مذکور صوغش کیمه‌لری شونلرغه مانع بولاچقلردر.

آفینا - ترکیه‌نك «ایقاریه» آطه‌سنده‌غی روملر ترك مأمورلرن قووب اوزلرینه «اداره کامیتیتی» صایلاغانلر. کامیتیت بیوك دولت ایلچیلرینه حاضر «ایقاریه» اسملی مستقل بر حکومت بولادق دیه اعلان‌ایتمشدر.

طرابلسلیلر صلحغه راضی توگللر

استانبول - اوتکان مجلس مبعوثان‌نك اعضالرندن طرابلس دیپوتاتی طرابلسده صوغشوچی‌ترك‌آفیسارلری‌وعرب‌شیخلری اسمندن صدر اعظمغه بویله بیان ایتدی: «اگر ترکیه ایتالیا بلن صلح یاصاب طرابلسنی آگا طابشررغه کونسه طرابلسده‌غی عسکرلر آفتانومیا اعلان ایتوب ایتالیا ایله صوغشنی‌اوزلری‌اسمندن‌دوام ایتدره‌چکلردر».

روما - طرابلس شهرنده اوچوچی آفیسار «مانسینی» ترکلرنك موقعلرن تیکشروب اوچوب یورگانده اوچقچ ماشینه سی بلن برگه دیگزگه کیلوب توشوب باتدی.

آطه‌لر خلقی - ترکیه‌نك ایتالیا طرفندن آلنغان آطه‌لرنده‌غی (ردوس، ساتز وباشقه لر) روملر ایتالیا قرالینه اوچ وکیل یباره‌لر. بونلر «آطه‌لر خلقی‌نك هیچ بر تورلی تورکیه اداره‌سنه قایتورغه رضا توگللکرن» ایتالیا حکومتنه ایرشدره‌چکلردر.

متوفی صوۋورین

آلیکسه‌ی سیرگیۋیچ صوۋورین روسیه‌نك ایك مشهور، لکن ضبالی خلق طرفندن منفور بر ژورنالیستی ایدی. ۱۸۳۴ده طووب‌و اورنژعسکری‌مکتبن‌بتردی و۱۸٦۰نچی یلده ادبیات خدمتنه کرشدی. فیلسوف‌غراف‌طولستوی‌نك«یاسنی‌پال‌نه»سی، مشهور پوشکین، نیقراسوف‌وداستویفسکی‌لر نفوذنده روسیه‌نك الك الوغ متفکرلرن جیغان «صوۋریمینیك» ده و باشقه غزته‌لرده بیك اوتکن تل ایله یازلغان کوب مقاله‌لری، یاخشی رومانلری چقدی. قاتقوف وامثالی متعصب روس ملتچیلرن، کناز میشچیرسکی کبی دوارانلك واداره‌ٔ مطلقه طرفدارلرن الك نق تنقید ایتوچی اول ایدی. شول چاقلرده یاشلر و ترقیپرورلر آراسنده زور شهرت آلدی. نهایت ۱۸۷٦ نچی یلده «نوۋیه ۋریمه» نام غزته چغارا باشلادی. زماننه کوره الك صول بولغان بو غزته باشقه‌لردن کوب آرتق طارالا ایدی.

شوندن صوك صوۋورین کینات بتون مسلکن آلشدردی. فقیر بر محرردن ٥ - ۱۰ میلیونلو میراث قالدروچیغه بنووی، مسلك آلشدرووی‌نك سببن آچق آکلاتسه کرکدر.

شوندن‌صوك «نوۋیه‌ۋریمه» روسیه‌ده‌گی یاخشی‌هر بر حرکت ایچون بلاوعکس الحرکت نك ایك‌زور یارده‌چیسی بولدی. آنك مقصد رعایه‌ٔ ایدیالی، روسیه‌نك سعادتن خلق سعادتن وروسیه‌ده‌گی ملتلرنك دوسنلغنده کوروچی ضبالیلر ایدیالی ایله طابان‌طابان‌غه ضد ایدی. یوغاری دائره‌لر ایله مناسبتی بارلغی سببلی حکومت اشلری‌حقنده خبردار بولوب، خلقنی حکومت تدبیرلرینه آلدن حاضرلی طورا ایدی. صوك وقتلرده تیاتر ایله مشغول بولدی. یازغان دراملری و اوزینك تیاتری باردر.

پتربورغ، مسکاو و باشقه کوب‌شهرلرده زور کتاب مغازینلری و جودگه کیتردی. ومکدن آرتق تورلی جدی و ادبی اثرلر باصدروب‌چغاردی. ایکی یل الك، غزته‌سی ایله‌کتاب مغازینلرن ٤ میلیون صوم سرمایه‌لی بتمی طورغان «آگسیونیرنی شرکت» که ئیله‌ندرگان ایدی. اوکتابریستلر باشلغی غوچکوف وسابق باش مینیستر غراف ۋیتله بونده اعضادرلر.

«نوۋیه ۋریمه» حاضرنده‌ده روسیه‌نك ایك کوب طارالغان بر غزته‌سی (کوبرك محکمه ومأمورلرگه، اوك فکرلی بایلرغه) بولوب ایناردیسلرغه دشمانلقده برنچی اورننی طوتادر. صوك یللرده مسلمانلر حقنده کوب تهمت و افترا یاصاب معلوم تـأسفلی واقعه‌لرگه یول بیرشدی. روس مطبوعاتی کیشینف یهود یاغرولرن ویاپون صوغشی باشلانونی «صوۋورین» غزته‌سینك خدمت یمشلری دیب صانی ایدیلر.

ایـکی یل الك آنك ادبیات خدمتنه کرووینه ٥۰ یل طولغانده اول یوبه‌له‌ی یاصادی. یوبه‌له‌ینه اوگلرغنه قاتشوب باشقه همه حر وترقیپرور مطبوعات «قاراطاب! صاتلق!» دیب قارشو آلدیلر.

«نوۋیه ۋریمه» وایده‌شی «ۋیچرنی ۋریمه» اولگیچه دوام ایته‌چکلر. ایـکی همه‌محررلری اورنلرنده‌قالالر. بو غزته‌لرنی باصدروچی شرکت‌نك ٤ میلیون صوم سرمایه

سینك اوچەن ایکی الوشی صوۋور بن نڭ ایدی. شر كتده شوشی كشیلر ده اعضالردر: مینشیكوف (۱۰۰ مڭ صوم)، آ، اسطالییین (۵۰ مڭ صوم)، دیپوتات شوبینسكی (۱۲۰ مڭ صوم)، غوچكوف (۲۵ مڭ صوم) و دیپوتات فروپینسكی (۲۵ مڭ صوم).

صوۋور بن دن ۳ میلیون صوم آقچه، پیتربو- رغده زور یورت، قریم، قافقاز واچكی روسیه ده زور ایمینه‌لر، كوب كتاب مغازینلاری بر نیچه غزته‌لر هم بر تیاتر قالمشدر. وصیتی ئلی آچلماغان. بالالری‌نڭ برسی صول فكرلی بولوب بر وقت «نوۋیه ۋریمه» گه تمام خلاف سیاست طوتقان «روس» نام غزته چغارغان ایدی. باشقه‌لری «نوۋیه ۋریمه» ده خدمت ایته‌لر.

روس غزته‌لری بر آوزدن صوۋور بن نك باطر یوره‌كلی واش كشیسی بولدیغن سویلیلر. روس مطبوعات موقوته‌سنده آنڭ قدر كوب اشله‌گان، اشن (مسلكن توگل) ثبات ایله اوسدرگان، كیڭ قولاچلی بر محرر كورلمادیكن، آنڭ روس مطبوعاتنده یوغا- لماسلق بر ئز قالدردیغن كورسه‌ته‌لر.

داخلی خبرلر:

بوبی مخدوملر- اداره‌مزگه كیلگان خصوصی بر تیلیغرامدن آڭلاشلدیغنه كوره، بوبی مدرسلری عبیدالله و عبدالله مخدوملر صود طرفندن اوزلرینه تعیین ایتلگان جزانی اوتكارر ایچون ساراپول تورمه‌سینه یابلمشلردر.

۲۸نچی مایده ساراپولده‌غی صودینی پالاتانڭ حكمی ایله، یازغان بر اثری ایچون عبدالله مخدومنڭ آلتی وشونی برگه طوتقان ایچون عبیدالله مخدومنڭ ایكی آی حبس‌گه حكم ایتلگانلكلری شاید اوقوچیلرمزنڭ خاطرلرنده‌در.

* صبرراں اوباری «احمدلی» آولنده ایبول آینده اوت چغوب ۱۱٦ یورت یانغان ایدی. حاضر ینه‌دن اوت چغوب ۷۰ یورت هلاك بولدی. خلق بیك احتیاجده.

* «سیبیریا» غزته‌سنده كورلگینه بناً، وطن صوغشی بایرامی مناسبتیله طومسكی «ترقیون اسلام» جمعیتی ایكی قلاصلی ایرلر مكتبی وبر قلاصلی رسمی قزلر مكتبی آچارغه قرار بیرگان. جمعیتنڭ رئیسی نور الله افندی قارپوف ایله «سیبیریا» غزته‌سینڭ محرری واعظ افندی نوروزف، گوبرناطور هم اینسپكتورگه كروب بونی بلدرگانلر. آنلر جمعیتنڭ بواشینه ممنونیت بیان ایتكانلر. كینه «سیبیریا» نڭ خبرینه كوره، حبیب اللین فامیلیالی ایكی برادرلر «آچینسكی» شهرندن ۵۰ چاقروم یرده بر كومری طاپقانلر. آچینسكی- مینوسا تیمر یولی بو كومر اوچاقلرینڭ اوستندن كیتدگندن، بونلرنڭ اهمیتلری زور بولورغه ممكندر.

فالش آقچه‌لر- تاشكندده ۸ كشیدن عبارت ۲۵ صوملك فالش آقچه صوغوچیلر قولغه آلندی. تركستان الكاسنده مسلمانلر آراسینه برنیچه مڭ صوملق شوندی آقچه طاراتوب اولگرگان بولغانلر.

پتربورغ آغینتلوسی تیلغراملری

پتربورغ- داخلیه مینیستری ولادیوا- ستوقده ایمپراطور اوچنچی آلیكساندرغه پامتنیك صالو ایچون خزینه‌دن ۲۵۰ مڭ صوم آقچه صوری. بو یل جیتن آز چغو سببلی تجارت مینیستری خلقنڭ جیتننی آشغوب صاتماولرن اوتنه‌در. چونكه صوڭغه طابا بها كوتاربلور.

قطب شمالی‌غه كیتوچی روسلر

آرخانگیلسكی- قاپیتان سیدوف وایده‌شلری «ۋاتوی فوق» پاراخودی ایله شمالی قطب نقطه‌سن ئزلرگه كیتدیلر. پاراخود قوزغالور آلدنده بیك كوب خلق

ونه باشقه بر جیونلر نده هیچ بولغانم یوق هم جیولوب خیرلی سفرتله‌ب دعاقیلدیلر. كوب اورنلردن باخصوص مشهور سیاحلردن تبریك تیلیغراملری كیلدی.

پاراخود الك، بوزلر بله‌ن قاپلانغان «فرانس یوسف» قطعه‌سی‌نام برگه باراچقدر. پاراخودده جغرافیه علماسندن «ۋیزه»، علم الارض علماسندن پاولف، دوقتور ورساملر هم ۹ خادم بار. سیدف، ۋیزه ایكی‌ماتروس فرانس یوسف قطعه‌سندن ۸۰ ات جیگوب (آننه صالقنغه آت چدامی) قطبقه كیته‌چكلر، قالغانلری كشفیات اجرا قیلوب فرانس یوسف‌ده قالاچقلر. پاراخود آنلرنی ایلتكاچ قشلاو ایچون كیری آرخانگیلسكی گه قایتاچقدر.

تركستان چینی

كاشغر- شهر طشنده كاشغر عسكری ایله قطای صالداتلری آراسنده بەریشو بولدی. ایكی یاقده‌ده تلفات بار. روس قونسولی، قطای قوماندانی هم والی بو اوز آرا صوغشنڭ سببلرن تیكشره‌لر.

غولجه- اوروچی ولایتنده مغوللر اختلال چغاردیلر. قطای آقچه‌لرینڭ بهاسی بیك توشدی. سودا اوكفایسزلاندی.

قوم آغاچ- ۷ آوغوستده تونله مغوللر هجوم ایتوب «قوبدو» شهرن قطایلردن آلدیلر. شهرنڭ بارتیسی یاندی. قلعه‌ده اسیر بیربلو علامتی بولغان آق فلاق كوتاردیلر. قطای مأمورلری روسیه‌نڭ اوزلرن حمایه ایتوب مغولستان وروسیه آرقلی قطایغه اوزاتوون اوتندیلر.

مارسیل (فرانسیه)- بر الوغ صود مأمورینڭ ایشك آلدنده بومبا شارتلاب یورتنی یمردی. بومبا قویوچی طابلمادی.

بیرلین- گیرمانیاده آزق، باخصوص ایت بیك قیمتله‌ندی. خلق بوندن بیك ناراضیدر. شهر وكیللری‌نڭ اسپیزدی چیتدن (بو جمله‌دن روسیه‌دن) آیاقلی مال كرتیلونی طلب ایته‌لر. آكا پوشلینه‌نی كیمتونی حكومتدن صوریلر.

لوندون- باش تیلیغرافخانه ده اوت چقدی ومڭلرچه تیلیغرام چیقلرن بوزدی. مادی زیان حسابسز كوب. لوندون ایله آمریقا، یاوروپا وانگلتره ولایتلری آرا- سنده‌غی همه تیلیغراف مناسبتی كیسلدی.

قالكوته. «سمبلا» شهرنده لورد نیكالسون تحت اداره‌سنده جیولغان عسكری كامیسیه ۲۷ هند پولقن (عسكرلرنی) طارا- تورغه و٦ انگلیز باتالیونن انگلتره‌گه قایتا- روب یبارورگه قرار بیردی (سببی: حاضر انگلتره- روس دوستلغی آرقاسنده هند ایچون قورقو بتدی. بو طریقه هند حكومتی نڭ راسخودی كیمله‌در).

بوداپشت- «اینابٍ» غزته‌سی یازا: «بیرختولد رومانیاغه زور سیاسی یوموش بلن كیتدی. ۱۹۱٦ نچی یلده ایتالیا حكومتی اتفاق مثلثدن چغادر. آوستریا آنڭ اورننه رومانیانی اتفاقغه چاقرا وشوڭا قارشی رومانیاغه روسیه‌نڭ رومینلر بلن مسكون بیساراییا ولایتن آلوب بیررگه وعده ایته. اتفاق مثلث ایچون روس عسكرینه بالقان یولن كیسو ایچون بر میلیون رومین عسكری كیره‌كدر. «بوداپشت هیرلاپ» غزته‌سی یازا: «مجارستانده بیلگولنگان مانوره‌لر بولاماچقدر، چونكه «تەمشوار» و «سیبین» اردولری (قورپوصلری) بالقان واقعه‌لری مناسبتیله صوغشقه حاضر طورالر» دیدر.

پاریژ- قازابلانق دن آلنغان خبرگه كوره «محمد حیبا» قوماندانسنده‌غی فاس عربلری ۱۱ آوغوستده سوق العرب ده‌گی فرانسوز عسكرینه هجوم ایتدیلر، لكن كوب تلفات قالدروب كیری چیكدیلر.

لوندون- ٤۰ ساعت قدر طوتاش یاغه‌ور یاووب آول خلقنه بلا بولدی. یاصو ده‌غی جیغان همه آشلقلرنی صو باصدی. كوب

برده آنلر آغوب هلاك بولوب بته‌چكلر. تیمر یوللر بوزولغالادی.

داول كوب یورتلرنی یمردی؛ آغاچلرنی طامرلری بلن قوبتاروب طاشلدی. تیلیغرام و تیلیفون خطلری اوزولدی. لوندوندن آوروپاغه تیلیغرام یبارگانده الك بوغاز آرقلی پاراخود بلن قطعه‌گه چغارا باشلادیلر.

نیقاراغوا- اختلالچیلر حكومتنڭ بیدی مڭ عسكرن قروب بتردیلر. قوشما آمریقا حكومتی نیقاراغوا حكومتنه اختلالنی باصارغه یاردمله‌شو ایچون ایكی پولق عسكر یباردی.

قوشما آمریقا- «پینرور» نام دیپوتات، رئیس جمهورلك‌گه «روزۋەلت» نی صایلاتو ایچون طوتارغه ۲٤ میلیون صوم اعانه جیغان.

خارجی خبرلر:

یاپوڭا اتفاق- روسیه خارجیه مینیستری صازونف ایله فرانسیه باش وزیری پوانقاره لوندونغه باررلر. آنده روسیه- فرانسیه وانگلتره آراسنده‌غی دوستلقنی بر كتوب اتفاقغه ئیله‌ندرو بولاچق ایمش.

یاپونیا- متوفی میقادو (ایمپراطور) نی كومو ایچون خزینه‌دن ایكی میلیون صوم آقچه طوتولاچقدر. یاپون مجلس مبعوثانی تڭ فوق العاده جیولشی بولدی. یاڭا میقادو اوزینڭ تختكه اوطوردیغن اعلان ایتوب آتاسینڭ شانلی وخلق ایچون فائده‌لی سیاستن وخدمتن دوام ایتدره‌چگن بیان قیلدی.

رومانیا وآوستریا امیدلری- آوستریا ورومانیا دولتلری آراسنده یاشرن معاهده یاصالدی. آوستریا عسكری روسیه‌نڭ پولشه سنه كرگان چاقده رومین عسكری روسیه‌ نڭ، میلیون یارم رومین طورغان بیسارابیه ولایتنه كروب آنی رومانیاغه قوشاچقدر.

«مینیۋرا».

اورنبورغ خبرلری:

استودینتلر كیچه‌سی- ۲۰ آوغوستده بیرڅا زالنده اورنبورغلی فقیر استودینتلر فائده‌سنه «استودینتلر كیچه‌سی» یاصالادر.

* بو یل شهر دوماسی مكتبلرینه ۲۰۰۰ شاكرد آلینه‌چقدر. ۱۵ آوغوستقه‌چه ۱۷۷۰ ابروفز بالا یازلغان. آراده مسلمانلر یوق دیورلك درجه آز.

* معلمه باغبستان خانم بو یل قش قزلر اوقتور ایچون قاتیرنی قاصووی پیر یواق‌ده، روصانوۋوی یورطنده آلمشدر. قاتیری باخشی وحفظ صحت‌گه موافق اولوب، حقی آی‌غه ۵۰ صومدندر.

بر تاتار آتیلو- ۱۳ آوغوستقه قارشی تونله قونستانتینوفسكی قازارمالر یانده‌غی چاساوای بر تاتارنی آتوب اوترمشدر. چاساوای آڭا قازارما یاننه كیلمه‌سكه تنبیه ایتسه‌ده وقورقتو ایچون برقات هواغه آتوب قاراسه‌ده تاتار طڭلاماغان.

عالم كیتو- تركستان الكاسی واورنبورغ ولایتینڭ ایسكی مسلمان اثر لرنی وتاریخی حقنده كوب تدقیقلر اشله‌گان وكتابلر نشر ایتكان اورنبورغنڭ گیمنازیا معلمی فرانسوز «قاستانیه» تاشكند ریالنی مكتبنه كوچریله‌در. اورنبورغ آثار عتیقه جمعیتی‌نڭ ایڭ اشلكلی براعضاسی ومسلما- نلرنی بیك یاراتوچی بر ضبالی كیمیدر.

آچیق مكتوب: خلق‌نڭ سویلاوینه قاراغانده اورنبورغده روزه طوتماغان كشیلر نی تیكشرورگه واوچراسه مسجد آلدینه ایلتورگه مخصوص كشیلر صایلانغان ایمش. مذكور كشیلر آراسنه نیچوندر مینم اسمم‌ده كرگان بولورغه كره‌ك. چونكه كوب كشیلر سین‌ده‌شونده بارمنی‌دیه‌صوریلر، شوڭا كوره، توبانده‌گی جمله‌لرنی غزته آرقلی اعلان ایتونی اوزمه بورچ دیب بلم: ۱) شوندای كامیسیه بارلغنی یالغز خلقدن ایشتودن باشقه هیچ نرسه بلمیمن. اوزوم نه صایلاو مجلسنده

صایلانوغه میندن هیچ‌كم رخصت‌ده صوراغانی یوقدر. ۲) روزه كیبك خدای ایچون بولغان عملنی كوچ وجبر ایله اشلاتوچیلر مسلكندن یراق ایكانمنی بیان ایتو ایله برگه، اوزم یوق ایكان بنم اسممنی شوندی نزاعلی اشگه قاطوشدروچیلرغه چن كوڭلدن رنجیمن.

یارالله الولی

نیژنی مسجدی

نیژنی غوبیرناسنده محله‌لر، نی قدر تیزلك ایله آچلسه نیژنی‌نڭ قالاسنده شول قدر آقرنلق ایله آچیلادر. نیژغارود میشار- لری زورراق آوللرده هر ایكی اوچ یل صاین محله آیروب هر بر تقرق باشینه مسجد صالوب تربیه‌چیسز، یتوشلكسز طا- شلاندق بنالر، تربیه‌سی یوق فقیر امامل آرتدردقلری حالده، آلارنڭ غوبیرنا مركزی بولغان نیژنی ناوغورد قالاسی حاضرگه‌چه بر مسجددن محروم ایدی. نیژنی شهرنده مسلمانلر بیك كوب زمانلردن بیرلی طورا- لر. شونده طوروب قارتایوب اولگان كشیلرده آز توگل. بخشی كسب ایه‌لری سوداگرلری بار. یورط خوجه‌لریده آز توگل. كوب یللردن بیرلی منتظم مكتب لری دوام ایته. لكن حاضرگه‌چه آنده مسجد یوق. مونده‌غی مسلمانلر اوقا ایدلی‌نڭ آریاغنده‌غی مكارجه- قاناوین محله سینه تابع بولوب شول محله‌نڭ رسمی مؤذنی مكارجه وقتندن باشقه چاقده قالا یاغنده طورا. محله‌نڭ بعض خدمت‌لرن ادا قیله، رسمی لوازمنی ایسه، قاناوین امامی باشقارادر.

نیژنی مسلمانلرینه مونڭ اوڭغایسزلغی كوب بولدغنده شبهه یوق. هر جمعه ایچون پاراخود ایله سیاحت قیلو كوب كشی ایچون براقلق ایتدیكی حالده، باشقه جماعت نماز لری ایچون یتونلای امكانسز درجه‌ده‌در. شولای بولسه‌ده نیژنی ناوغورد كبی مهم بركزده مسجد ایچون آوللرده‌غی كبی طاوق ته‌كه‌رلگینه اوخشاشلی حقیر بنا صالوب قویارغه یارامی ایدی. بتون روسیه‌نڭ تماشاگاهی بولغان براورنغه اسلام جماعه‌سن شوكتسز كورساته تورغان بنا البته كیلوشمیه‌- چكدر. شونلقدن بو مسجدنی بخشیراق ایتوب صالورغه فرصت كوتدیلر. شهرده مسلمانلرنڭ كوبرك طورا تورغان قسمنده، شهر اداره‌سندن بوشلای اورن آلدیلر. بو اورن طاو باشنده بولوب، مسجد، نیژنی‌گه توباندن كیله تورغان همه پاراخودلردن آچق كورینوب طوراچقدر. بو مسجدگه نیگز صالو اوشبو آوغوست آینڭ ۱۵ ینه تعیین ایتلوب مكارجه‌ده‌گی مشهور مسلمان سوداگرلری آنده چاقرلمشدر. توزولگان وتصدیق ایتولگان پلان بوینچه مسجد طا- شدن وبیك گوزل استیل ده بولوب، بناسی ۲۰ مڭ صوملرغه‌چهالانه‌در. پلان‌ده‌كورلدكنچه بو مسجد طشدن قزان‌نڭ پچان بازاری مسجدینه اوخشاشلیرق چغار.

بو مسجد ایچون جیولغان اعانه‌لر حاضرگه‌چه یاری ٦ مڭ صوم چماسنده‌غنه بولوب، بنانڭ تمامی ایسه خیرات ایه‌لرینڭ الوغ همت‌لرینه باغلیدر. موندایـن كركلی وكورنشلی اورنده اسلام جماعتن رونقلی كورساته‌چك بر، الله یورتینه اعانه‌لر شاید تیزلك ایله جیولسه كرك. مسجدنڭ نیگز صالوین تبریك ایتوب تیزلكده بنانڭ گوزل صورتده تمام بولوین تلیمز. خدا موفق ایتسون.

ب. ش. (مكارجه).

صرتلانف‌نڭ اوترلووی حقنده.

(اوفا مخبرمزدن)

۸ آوغوستده اوفاده گینیرال شیخ علی یورتنده بولوب كیچكان قوت اوچق فاجعه تیره‌سنده حاضرده شهر دائره‌لرنده تورلی سوزلر یوریكده‌لر. كوب احتماللر سویله- نمكده‌لر. بعضلری، بو واقعه مال بولشو مایه‌سنده بولغان، دیلر. جماعت اهلری

نیگزنده بولغان دیوچیلرده كوب. بعضلر كونلەو مسئله‌سنده كیتروب تقالر. اشانور لقراق منبعلردن چققان سوزلرگه قاراغانده، اشنی بوفاجعه‌گه كیتروب ترەونڭ سببلری بیك كوب وچوبالچق بولغان ایمش. شول سوزلرنڭ آصلی بارمی، یوقمی، بوقدرسی اسلیدستویه بتكاچ معلوم بولور. حاضرگه اش آنده. فقط اش علی اصغر افندینڭ یاقنلری طلبنچه، ایكنچی اسلیدواتیلگه كوچرلدی. نیچك بولسه‌ده، بو قارانغی و загадочный أوترلوگه عدلیه تحقیقاتی بریاقتیلق كرتسه كیره‌ك.

سویله‌نگان سوزلرگه بناً، حاضرگه شونیغنه ئەیتوب بولاكه: فاجعه‌گه قدر داود افندی بله‌ن علی اصغر افندی آراسنده بیك نق شخصی كوره‌ش بارغان. بایتاقدن بیرلی آلارنڭ مناسبتلری توزوك بولماغانن بر كمده رد قیلمی.

علی اصغر افندی حقنده پایتخت غزته لرنده كوب یازلغان كبك، داود افندی‌نڭ نیندی شخص ایدیگی حقنده‌ده بیك كوب سویلیلر. بوسوزلرنڭ كوبسی آنڭ بلشلرنده چغالر. بلشلری سوزینه قاراغانده، داود افندی بیك نیرۋنی وتیز قزوب كیته طورغان ذات وطورمشنڭ تورلی یاقلارینه، تورلی آدملر بله‌ن بولا تورغان تورلی مناسبتلرگه تطبیق ایتەرگه یارامی تورغان بر یاقلیغنه آریستا كراتیچسكی تربیه كورگان دیلر. نسل وآتا بابلغینه بناً، داود افندینڭ بیك هوالی ایدگنده سویلیلر.

داود افندینڭ ئلكده ملطق بله‌ن، كیلم آولنده بر آول كشیسن یاڭلش آتوب اوتر- گانن‌ده ذكر قیلوچیلر كوب.

۱۲ نچی آغوستده ساعت ایرته‌نگی ۱۰ ده مخبرگز، مرحوم علی اصغر افندی‌نڭ كچك توغانی یوسف افندی صرتلانف‌ده بولدی.

یوسف افندی قزانده عسكری خدمته بولوب، كاپیتان لوازمنده ایكان. اول، توغانینڭ وفاتن ایشتكاچ ۱۰ نچی آغوستده اوفاگه كیلگان.

یوسف افندی مخبرگزگه توبه‌نده‌گی سوزلرنی سویله‌دی:

– «البته، سز مینم اوفاگه كیلگاننی ایشتكاچ، میڭا كیلوب، معلوم واقعه توغرسنده اداره‌گز ایچون درست معلومات آلورغه تله‌گانسزدر. مع التأسف، مین حاضرده سزگه كوب معلومات بیره آلمام. اش صودینی اسلیداواتیلده. اسلیداواتیل تحقیقات یاصاب بترمیچه، مینم بو حقده ذاتی معلومات بیرورگه امكانم یوق، اوزمدن شول قدرسنگنه ئەیتەم‌كه، مین بو اش بله‌ن نق заинтересованъ. بو اش حقنده‌غی حقیقت اوستگه چقارغه، بیان قیلنورغه تیبشلی هم مین موكار ایتانام».

یوسف افندینڭ شول اعلامندن صوڭ، آڭار مخبرگز برنیچه سؤاللر بیردی. هم ممكن بولسه، شولارغه جواب اوتندی:

– خلق آراسنده یورگان سوزلرگه بناً، مرحوم علی اصغر افندی بعض دائره‌لرده داود افندینڭ جماعت اشلرینه‌لایق توگل‌ده، مكلف توگل بر ذات ایكانچیلگن سویل‌گان ایمش. سز بو حقده نیچك دیه‌رسز؟

– «سز آلای دیسز. داود شیخ علییف‌نڭ صوڭغی زمانده غلاصنیلقغه اوته‌رگه تل‌گانن ایسكه توشروب ئەیته تورغانسزدر. درست، مرحوم توغانم آنی ماقتامی ایدی. مناسبتلری توزوك توگل ایدی. فقط توغانم بوخصوصده آنڭ خلافینه آگیتاتسیه تارانمادی. قایغولی واقعه‌نڭ یاقن سببی بو صوڭغی مسئله توگل دیب، مین قطعی صورتده اعلام ایتەم. بولسه، بو، براق سببلرنڭ برسی بولغاندر».

– سزنڭ داود افندی شیخ علییف گه شخصی نظرگز نیچك؟

– «مین حاضر بو كشی حقنده

безпрестрастно سویلی آلمام » .

— توفانکزنك وفاتی حقنده گینیرال شیخ علییف یورتندن البته سزگه تیلیغرام بولغاندر ؟

— «یباردك دیلر . لکن مین آلارنك تیلیغرامی باروب یتوگه بولده بولغانمندر» .

— تاغن شول توغروده برسوز ئه‌یته آلمیسزمی : توفانکزنك میتن ، سز کیلوب یتونی کوتمی دفن قیلوغه نیندی سببلر بولدی ایکان ؟

— «بو حقده مین صوراشقان ایدم . طبیب تیز یاروب اشن بترگان . دخی روحانیلر میتنی زارقدرونی معقول کورمه‌گانلر» .

یوسف افندی سوز آخرنده ، مین صورافانغه بناء ، علی اصغر افندی زوجه‌سی امینه خانم اسمینه بایتاق сочувственный تیلیغراملر کیلگانن بلگرتدی . شولار آراسنده مارسکوی مینیستردن هم باکو غلاصنیلرندن‌ده تیلیغراملر بار ایکان .

مونه حاضرگه بو قایغولی واقعه حقنده مخبرکز ، مرحومنك توغانی بولغان ذاتدن شول معلوماتنی آلورغه موفق بولدی . اینډی یوسف افندی حقنده مونده بر نیچه سوز ئه‌یتونی اورنلی تابام . یوسف افندی توغانی حقنده زور قایغوده . فقط تمام معناسی ایله اینتیللیگینتنی بر ذات بولغانغه ، بیك زور طوتروق بله‌ن سویلی . اوزی عسکری خدمتده بولسه‌ده عمومی مسئله‌لر بله‌ن‌ده اینتریساواتسه ایته ایکان . آتالری حیدر میرزا صرتلانف جنابلری کافکازده ایکان . تیلیغرام یبارلگان . قایتوون کوته‌لر .

١١ نچی آوغوستده یوسف افندینك آغاسی راویل افندی صرتلانف‌ده اوفاگه کیلدی . راویل افندی تورکستانسکی قرایده عسکری خدمتده بولوب ، کاپیتان لوازمن اشغال ایته ایکان .

داود افندی زیمسکی بالنیتسه‌نك لیچیبنیتسه‌سنده ایکان . یوسف افندی کیلگاچ حبس قیلنغان .

علم دار بایمبیتف .

آندن بوندن :

قوهٔ حافظه هم فکر طاغنقلغی —

زور فیلاسوف وتیرون عقللی ذاتلرنك کوبسی فوق‌العاده قوهٔ حافظه‌گه مالك بولغان حالده بعضیلر ینه عجایب روحده فکرطاغنقلغی ایله مبتلا ایکانلکلری نقل قیلنه .

مثلا : کوبدن توگل وفات بولغان فرانسیه‌لی ماتیماتیق فیلاسوف پوآنقاره ده هم شول ایکی خصوصیت بولغان . مثلا : اول تیمریولنده بارغانده کاندوقتورلر آیته بارغان همه استانسه اسملری آنك خاطرنده ، قالا وشونلرنی برنیچه وقتدن صوڭره برده یاڭلشماینچه رەتدن آیته آلاایکان . اماشوڭا مقابل اوزی فوق‌العاده برفکر طاغنقلغی بله‌ن مبتلا بولغان . مثلا : بروقت اول آقادیمیاغه کیلوب کرگان . قاراسه‌ قولنده چبقدن ئورگان یاڭی کارزینکه . قایدن ، نیچك ونی ایچون آلغانن بلمی ، صوڭندن معلوم بولغان ، که کیلگان یرنده کیبت آلدنده صاتاق کارزینکه‌لر آویولگان ایکان . بو شونلرنك بریسن اوزی برده سیزمینچه قولنه طاغوب ئله‌کتروب آلوب کیتکان ! آنك طاغن ئلله‌نی حدلی شوندی واقعه‌لری بولغان .

پیتربورغه قیارکیلو - پایتخت غزته‌لرینك سوزینه‌کوره : حاضر پیتربورغه نیقولایفسکی تیمریول ایله مسکاو - پتربورغ آراسنده غی آوللردن هرکون ٣٠٠ - ٣٥٠ واغون قیارکیلادر . هر ڤاغونده ١٥٠ قاپچق ، هر قاپچقده ٣٠٠ قیاربولا شولای ایتوب هرکون پتربورغه ١٨ میلیون قدر قیار‌ کیلگان بولادر . باشقه یاقلردن کیلگان قیارلر بوڭا قوشلسه دخی‌ده دهشتلیرەك حساب چغار . عادی کشیلر قیارنی قیاردن آیرا آلماسه‌لرده پیتربورغ یوڤرلری بیك‌نق آیرالر ایکن . حتی قیار طانو هم آنی طوزلی بلو بیك نچکه علملردن صانالادر .

محرری : فاتح کریمی .
ناشری : « محمد شاکر ومحمد ذاکر رامییفلر» .

سرخاولرنك

اسپرمین پیله‌گه اوخشاغان ، سلامتلك ایچون فائده‌لی توگل بلکه ضررلی بولغان نرسه‌لردن صاقلانولری تیوشدر .

یومشاقلق ، قارتلق علامتی ، ایرلك ضعیفلگی ، باش ایله‌نو ، هوش کیتو ، قان آزلق ، چیخوتکه ، سیفلیس وآنی تری‌کمش ایله دوالاغان صوڭ ، یورك آغروی ، آرتق سیمزلك سببلی طن آلا آلماو ، خمر ایچونك صوڭی ، آرقا جیلوگی کیبو ، فالج زحمتی ، او زاق آغرو سببلی یومشاقلق ، آغرخدمت سببلی آورو وباشقه‌لرغه فائده بیرگان نرسه یالغز اسپرمین پیله‌گنه در . بونی بتون دنیا طبیب‌لری وعلماسی تحقیق ایتوب تورادر .

СПЕРМИНЪ-ПЕЛЯ

دیگان سوزگه دقت لازم .

باشقه اوخشاتلغان ڤتیڤگه یا که ڤیدکست لرنی آلماو تیوشدر . بونلرنك فائده سزلغی حقنده رساله‌لر نشر ایتولدی . صوراغانلرغه توقفسز اسپرمین پیله حقنده یازلغان کتابلر ایله برگه بوش بیرله‌در .

ОРГАНОТЕРАПЕВТИЧЕСКІЙ ИНСТИТУТЪ
Профессоръ Д-ръ ПЕЛЬ и С-ья
ПОСТАВЩИКИ ДВОРА
ЕГО ИМПЕРАТОРСК. ВЕЛИЧЕСТВА
С. ПЕТЕРБУРГЪ
В. О. 7 линія 18

„بونیر“ ساعتی محب‌لرینه

کم‌نفاست‌نی سویسه‌هم‌ده یخشی ساعت‌یورتونی تلاسه آڭایاڭی مکمل ، زنگارقورچ ، هیبت فانتازیه‌فاصونی غایت یاصی باری برصوملق کمش‌قدرگنه ساعت آلونی اوتنه‌من . اوزی ٤٠ ساعت‌گه بر آچقچسز بورولە ، آنکر ، ١٥ تاشلی ، مایتنگی کورینوب تورا [رسمنی قارا] بیگراکده توغری بوروله ینه‌دقت ایتولگان هم شول قدر تازه‌که فابریك بش یلغه کفالت بیره . بوساعتلرنك حقی باری ٢ صوم ٩٥ ق .

بیگراکده ، کوب صاتونیتی ایله‌ بن هرساعت‌گه بوشلای تو باندە‌گی ١٦ نرسه‌نی بیره‌من : ١] چن آمریقا آلتونی چلبر . ٢] گوزللر کورنه‌تورغان کینیماتوغراف بربلوق ٣] ساعت‌گه بولان‌یانچق . ٤-٧] ٤ نرسه‌لی کسه نیسیسری ٨] ساعت‌صاقلاوچ ٩] کسه‌ده‌یورتوگه‌یاڭی پلاستوغراف [رسمنی قاره] ١٠-١٥] شوڭا فیس رسم‌لر ١٦] کسه‌ده‌یورتوگ نچه نرسه‌دن مرکب نیکل یازواسبابی . باری بولار ٢ صوم ٩٥ ق . ایکی ساعت نرسه‌لری ایله ٥ صوم ٧٠ ق . شوندایوق خاتونلرنقی مایتنگی کورنمای تورغان ٣ صوم ٤٠ ق . یبرله‌در نالوژ ایله زادانکه‌سز پوچته مصارفی ٥٥ ق سبرگه ٨٥ ق . آدرس :

Въ Оптовый складъ часовъ Я. П. ФИШЕЛЬСОНЪ, Варшава. Панская 14-84.

ایکی معلمه اورن‌ازلی . برسی آلتی یل اوقتوب تجربه کورگان . ایکنچسی بوبی مدرسه‌سنده اوقوب چقغان . آدرس :

Ст. Старо-Тимошкино, Симб. губ. Муллѣ Ильясову.

دائم بیك کوب تورده ایرلر و خاتونلرغه مخصوص تگلگان کیوملر صاتولادر .

ای. آ. غلوزغال

مغازیننده

بهالری ارزان هم آرتق صورالمی

اورنبورغده فاستیننا - ڤورسکی اورام .

„Номера Болгаръ“ قزانده «بلغار» نومیرلری

١٩١٢ نچی سنه‌گه یاڭادن همه نومیرلر ماسلننی کراسکه ایله بویالغان ؛ الکتریق ایله یاقترتله ، پار ایله جلتوله جماعتاری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر ، خاتونلر وایرلر ایچون آیرم جلی بدرفلر حاضرلنمشدر . نومیرده پوچته تلغراف وباشقه یومشلر ایچون خدمتکارلر ، اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر . ایکی زور زالده ، هر وقت مسلمان ، روس وترك غزیته وڤورناللری موجوددر . آشخانه ماهر آش پشروچیلر اداره‌سنده بولوب هر وقت حفظ صحتکه موافق طعاملر حاضرله‌نه . بوفیتده هر تورلی منیرالنی صو وڤواصلر باردر . نومیرلر ٥٠ تییندن باشلاب اوچ صومغه قدر . آیلقلاب کیلشو ایله . مال آلوب کیلوچیلرگه اصقلادلر حاضردر . تیلیفون نومری ٧٤٨ . حرمتلو مشتریلرمزنك قوهٔ روحیه‌لرینی اویغاتو وقوهٔ سمعیه‌لرینی خوشلاندرو اوچون خصوصی صورتده حاضرلنگان اویون ماشیناسی زالنی تزیین ایته‌در .

Т-во
„ПРОВОДНИКЪ“
въ Ригѣ.

تاواریشستوا „پراوادنیك“ ریغاده .

دقت ایتلسون :

دنیا یوزینده ایڭ اعلا کوپچاك شینلری

قزل „فیل“ مارکه‌لی

№ 19134 پاتینتلی

اورنبورغ اسقلادنده همده اسقلادنك اوفا شعبه‌سنده مکمل ڤیبورده باردر .

عبدالرحمن واحدی‌نك

کیرپچ زاڤودی

مایاقده ، غالانکوڤسکی‌نك توبان یاغنده ، ایڭ اعلا روشده یاندرلغان کیرپچ . پاستروبکه ایچون . صوراوچیلرغه کیتروب بیرورگه‌ده ممکن .

اورنبورغده ٤ نچی محله مکتبینه ابتدائی ٢ ، ٣ نچی صنف شاکردلرنی اوقتورغه اقتدارلی بر معلم کیرك . ژالونیه آیغه ٣٠ صومغه قدر .

مراجعت ایچون آدرس : اورنبورغ آلیکسیبوسکی اورام . عبدالباری صادقی .

غانارویی (ترپپر) گه قارشی ایڭ یاڭی دوا

« پیچیلین SALO »

بیك تیز آراده توزاتوب سلامتلندره دوقتورلرنك آیتوینه قاراغانده دوالرنك الڭ یخشیسیدر . استعمال اصولی اوگرنگان کاغدی برگه ، چن دوا میتال کاروبکه‌ده‌غنه ١ صوم هم ١ صوم ٨٠ تین یاڭی (اوستری) وقتده‌غی کبی‌ایسکی خرانیچسکی‌لرگه‌ده شولایوق فائده بیروب بیك آز وقتده ایڭ قوتلی آغرولرنیده توقتاته‌در .

Депо: ПЕТЕРБУРГЪ, Разъѣзжая ул., № 7
Аптека Б. КОНГЕЙМЪ

یبرله‌در نالوژ ایله پوچته راصخودی تاریف بوینچه آلوچیدن .

اشلاب تورغان کوینچه پیکارنه بیروله

بیك اوڭغایلی اوصلاویه‌لر ایله شواوق ایو صاتولاده . ٤ نچی چاست پیلیکنسکی اورام کوزمین یورطی . بلشورگه شوندوق .

ایفیدرا - قوزمیچ

قوری صزلاو ، آش باتماو ، قان آزلقدن .

اوشبو ١٩١٢ یلده حاضرلنگان مای چچاگی ایکی قداقلی تارتماده ٥ صوم . بر قداقلی تارتماده ٣ صوم . کاغدده اعلاسی ٢ صوم . بلطرغیبسی قداقی برصوم . تعلیمات بوش یبارله .

Бузулукъ, Самарск. губ.,
Г. М. Гафурову.

آقتوبه‌ده برنچی صابن زاودی
برادران عبیداللین‌لر و قامپانیه‌سی‌نك

اوز زاودمزده صاف مایدن هرتورلی صاری وآق - مرامرنوی کو صابن‌لری حاضرله‌نه‌در . کیبتمزده هرتورلی توالیت صابونلاری‌ده بولا . چیتدن صوراغانلرغه توقفسز یبرله . سودامز بازارنوی پلوشچادده اوز کیبتمزده

رحیم ایتولرگزنی اوتنوب برادران عبیداللین‌لر وقامپانیه‌سی .

معلم کیرك

ترویسکی‌ده «مدرسه رسولیه» گه اعدادی صنفلرنده فن درسلری اوقترلق معلم کیرك . اراده‌سی بار افندیلرنك عبدالرحمن رسولف‌گه مراجعت قیلولرینی اوتنه‌مز .

آدریس . Троицкъ (Оренб. губ.)
Г. Расулеву.

عزتلو مشتری‌لرمزگه معلوم ایده‌مز : بو یل مکرجه یارمینکاسنده اصپاسکی رەتده مسجدکه قارشی شعبه‌مز آچلدی . چیتك کاوش طوفلی هر تورلی کلاپوش‌لر کوب زاپاس حاضرلندی . کوب‌لب آلوچی‌لارغه اسکیتکه قیلامز

رحیم ایتوکزنی اوتنوب قزان سوداگری :

عبدالقادر سعدییف .

منهاج الدین شرف الدینوف

مغازه‌سی اورنبورغده

قزان رەتنده ، تالچوقغه قارشی ١٤ نچی هم ٣٣ نچی نومرلرده .

سودامزاوپتاوای هم وافلاب هروقت کوب زاپاس ایلان بولوب طورمقده . مسلمانلرغه مخصوص یخشی مال‌لر : چیتك ، ایتك ، شیبلیت ، کالوش کاوش ، باشماق ، توفلی هر فاصونده قاره‌کول هم حفك بورك‌لر ، یاڭی مانیر چن هم کوبك انجلی قالفاق‌لر ، مودنی کلاپوش لر ، هر توسده استانبول فس‌لری ، چالما ، نمازلق ، سولگی ، دستمال ، آش یاولق ، جیز هم نیکل قومغانلر . هر فابریقدن ریزینوی کالوش‌لر وغیری تورلی مال‌لر . مذکور مال‌لرنی چیت شهردن صوراوچی محترم مشتریلرگه صومنه ٢٥ زادانکه ایلان نالوژ قیلوب توقفسز یباره‌مز . پراوز حقی مشتریدن . نالوژسز یبرلمی مارکه‌سز خطقه جواب قایتارلمی .

Оренбургъ, магазинъ М. Шарафутдинова.

آقتوبه شهرنده بهاءالدین علی اکبر اوغلی بایزیدف‌نك

« باغچه سرای » نومرلری .

اوتکان سنه اوکتابرنك ١٧ ندن باشلاب فاستینوی دوور بازارینه قارشی مسلمانلر یاغنده مسجد ومدرسه رەتنده اوز یورطمزده نومرلر آچلدی . نومرلر مخصوص صالنغان بناده بولمه‌لر غایت یاقتی وپاك بولوب ، جلی طهارتخانه ، یاڭغورلی غسل خانه مکمل در . حقی اوچوز تاولك ٥٠ ق دن ١ صوم ٥٠ ق گه قدر . آط ، آربا ایله کیلوچیلرگه لاپاس وکاریتنکلر بار ، مسافرخانه‌مزنك آلدنده القین‌فاناری یانوب تورغانغه تونده یوروگه‌ده اوڭغای . تیلیغرام وپوچطه هم باشقه یوموشلرغه اطاعتلی خدمتکارلر حاضر . آشلر اوز کوخنه‌مزده ماهر پوڤرلر طرفندن حاضرلنه ، استانسه‌ده هر پویزدغه قارشو آطمز چغا .

اوقوغه هوسلی‌لر ایچون روسچه مسلمانچه غزته وڤورناللر کوب .

احترام ایله تشریف بیورولرگزنی اوتنوب مدیر مسئول : محمدیار بایزیدف .

آدریس : Актюбинскъ, Номера „БАХЧИСАРАЙ“.

قاراکول دیسته‌اب هم بورك ایچون ایڭ اعلا و نازکلر و قاراکول‌گه اوخشاشلی ، جفك‌دن بورکلك قرپولار

طارغووی دوم برادران قارامیشف‌لرده

مکمل ویبور

مکارجه یارمینکه‌سنده سارسکی اورامده کیبت نومری ٤٩ هر وقت مسکاوده نووی پلوشچادده ایلینکه‌ده ، شعبه‌مزطروبنوی اورامده . تورلی نامونه بورك اشله‌رگه زاقاز قبول ایدله ، بهالر آرزان ، صاتار ایچون کوبلب آلوچیلرغه آیرم اسکیدقه قیلنه ، چیت شهرلرگه صوراتوچیلرغه هر طریقه نالوژ قیلوب کوندرامز . آدرسمز :

مفصل و رسملی پریس - قورانت صوراتقان کشی‌گه بوش یبرله .

Москва, Новая площадь
Нижегородская ярмарка Царская улица, № 49.

Торговому дому
Бр. А. и И. Карамышевымъ.

Типографія газ. „Вактъ“ въ Оренбургѣ. ✡ اورنبورغده وقت مطبعه‌سی .